

Dejan Grba

TEKST

Tekst i strategije popularne kulture u društveno angažovanoj umetnosti: Jenny Holzer, Barbara Kruger, Guerrilla Girls et al.

Dva aspekta: tekstualnost i društveni aktivizam. Ovo predavanje prikazuje deo složene i razgranate fenomenologije teksta u likovnim umetnostima, i daje jedan mogući pristup toj temi kao i pitanjima društvenog angažmana i društvenog značaja umetnosti, čije izrazito prisustvo obeležava kulturu poslednjih 20-30 godina. Svaka od ovih tema zaslužuje najmanje po jedan složen kurs.

Kontekst

Kubizam, DADA, Nadrealizam.

Uticaj **teorije informacija**, koju je formirao **Claude Shannon** 1948 godine, na prirodne i humanističke nauke kao što su antropologija, lingvistika i **semiologija**. Teorija informacija operiše principima i zakonitostima znakovnog saobraćanja, a njen ključni pojam – *informativna entropija*, u kasnijoj upotrebi skraćen u *informacija* – predstavlja odnos sadržaja i značenja kao izraz neočekivanosti datog signala. Semiologija ili semiotika obuhvata semantiku ili teoriju značenja koja razmatra odnos znaka i označenog, sintaksu koja razmatra međuodnose znakova u formalnim strukturama i pragmatiku koja razmatra odnos znaka i njegovih konkretnih efekata.

Apstraktni ekspresionizam u SAD, enformel i gestualna umetnost u Evropi i Japanu. Estetizacije i konceptualizacije teksta: **Gutai, Antoni Tapies, Franz Kline, Cy**

Twombly, Shusaku Arakawa, Marcel Broodthaers,¹ Dimitrije Bašičević Mangelos i slike kao teksta: **Robert Ryman**.²

Jezik, tekst i dokumentacija u konceptualnoj umetnosti: **Joseph Kosuth** (ref. **Vladimir Todorović**), **Lawrence Weiner** (tautologija) (ref. **Milorad Mladenović**), **Art & Language** i feministička umetnost u USA polovinom šezdesetih. Duhovita tekstualnost i pozicija umetnika: **Goran Trbuljak**.

Propagandne strategije i tekst u umetničkom aktivizmu: **Victor Burgin** i **Hans Haacke**.

Amerika osamdesetih: Reagan, republikanci i desni politički zaokret, zaoštavanje socijalne i kulturne politike, neizvesnost, umrežavanje i globalizacija ekonomije.

PROTECT ME FROM WHAT I WANT / THE ABUSE OF POWER COMES AS NO SURPRISE

Jenny Holzer: školovala se polovinom sedamdesetih, postala poznata početkom osamdesetih.

Plakati, bilbordi, projekcije i elektronski paneli. Feministička i društvena kritika, truizmi.

I SHOP THEREFORE I AM / YOUR BODY IS A BATTLEGROUND

Barbara Kruger: radila kao dizajnerka i urednica fotografije za izdavačku kuću Condé Nast Publications. Časopisi *Mademoiselle Magazine*, *House and Garden*, *Aperture*.

I COPY THEREFORE I AM

Superflex, 2011 i **Martin Firell**.

Širok opseg pristupa tekstu posle konceptualne umetnosti: **General Idea** (**Robert Indiana**), **Vuk Ćosić**, **Young-Hae Chang**.

Guerrilla Girls: feministički umetnički aktivizam, anonimnost, ironija. Plakati, oglasi u novinama.

Kritika umetničkog aktivizma njegovim formalnim sredstvima i njegovom retorikom: Dejan Grba, *Guerrilla Girls' Enfant Terrible*, 1995.

Slobodna i raznovrsna upotreba teksta i jezika u likovnim umetnostima posle konceptualne umetnosti.

METAFORIZACIJA DISKURSA

Problematizovanje hegemonije diskursa u savremenoj kulturi kroz ličnu, intimnu tekstualnost: Dragana Radivojević, *Intermezzo*, 2006.

Komentar

Otvoreno pitanje namene ili uloge umetnosti, paralelizam umetničkih produkcija sa različitim namenama i problematičnost isključivih pristupa u tom pogledu.

Homogenizacija, korupcija i apropijacija su neka od iskušenja umetnosti koja koristi postupke i sredstva koje određene neumetničke društvene grupacije dominantno proizvode i kontrolišu za kritiku samih tih grupacija.

Pored toga, složenost i raznovrsnost ljudskog iskustva uz marginalnost umetničke scene po pravilu lokalizuju (prostorno i vremenski) aktivističku umetnost i svode je na eksces ili senzaciju.

Od kritike kapitalizma (Godfrey Reggio, *Koyaanisqatsi*, 1982) do njegove estetizacije: time-lapse u video spotovima i reklamama. Reciklaža radova Barbare Kruger u dizajnu.

¹ O Broodthaersovom radu videti odličan tekst Thomasa McEvilleya, *Nova abeceda: umjetnost Marcela Broodthaersa*, Quorum, godina VI, br. 2-3 (29), 1990, str. 468-493.

² O nekim od umetnika u ovom predavanju videti V.A., *Likovne sveske*, Univerzitet umetnosti, Beograd, 1982, reizdanje 1996. Na primer, razgovor sa Robertom Rymanom (*Likovne sveske* br. 7).